

Porin VAT-verkoston yhteistyöpäivien muistio

30.9.2015 klo. 9:30 – 16:00 Liisanpuiston auditorio, Liisankatu 20

I.10.2015 klo. 8:30 – 15:00 Porin yhdyskuntaseuraamustoimisto, Liisankatu 10

Kiitos kaikille Porin Vapautuvien asumisen tuen verkoston yhteistyötapaamiseen osallistuneille. Rikosseuraamuslaitoksen edustajille järjestelyistä erityisen iso kiitos ja mahtaville puhujille vielä kerran aplodit. Päivät olivat oikein onnistuneet ja esitykset mielenkiintoisia. Seuraava VAT-verkoston tapaaminen on Espoossa 18.-19.11.2015 ja alla ilmoittautumislinkki päiville:

<https://www.webropolsurveys.com/S/I3EC47EABI35A9BA.par>

Ohessa VAT-verkoston yhteistyöpäivien muistio ja liitteenä ovat myös päivän esitykset sekä muuta teemaan liittyvää materiaalia.

30.9.2015 Seminaaripäivä

Ensimmäinen päivä oli seminaaripäivä ja kokoontuimme Liisanpuiston auditorioon. Päivä alkoi VAT-verkoston puheenjohtaja Markku Rautiaisen tervetuloitotuksella. Verkoston tapaaminen oli kahdeskymmenes. Tämä osoittaa, että järjestöt, rikosseuraamuslaitos ja kunnat sekä paikalliset toimijat kokevat VAT-verkoston toiminnan merkityksellisenä. Asumisen tukipalvelujen kilpailuttaminen kannattaa nähdä järjestökentällä mahdollisuutena, vaikka se nähdäänkin haasteellisenä. Maahanmuuttajien kotoutuminen tulee lähivuosina olemaan myös järjestökentän toimijoille omanlainen haaste, joten nyt omalla osaamisella kannattaa olla mukana keskusteluissa ja mahdollisten toimintojen suunnittelussa.

Porin yhdyskuntaseuraamustoimiston rikosseuraamustyöntekijä Harri Virolaisen esityksellä pääsimme tutustumaan porilaiseen rikollisuuden ja seuraamuksien historiaan. Saimme kuulla maahanmuuttaja Patrik Österholmin rikollisesta urasta 1800-luvun puolivälin jälkeen. Harri kävi myös läpi muuten rikosseuraamusjärjestelmän kehitystä valtakunnallisesti sekä Porissa ja lopuksi tutustuttiin youtube-koosteen kautta Porilaiseen taparikolliseen tv-sarja Pulkkinen tulkitsemana. Porilaisen taparikollisen ja rikostutkijan dialogi toimikin oikein hyvänä johdatuksena seuraavaan teemaan eli muutokseen ja motivaatioon.

Rikosseuraamusesimies Johanna Nurmi ja rikosseuraamustyöntekijä Harriet Mäkinen kertoivat Porin yhdyskuntaseuraamustoimistosta ja pitivät esityksen motivoinnin ja muutoksen tematiikasta. Tarkempaan kuvaukseen sisältötyöskentelystä oli motivoiva ohjelma ”Viisi Keskustelua Muutoksesta” (VKM). Porin yks-toimistossa tehdään sosiaalityön menetelmin seuraamustyötä, jolloin työtä ohjaa voimakkaasti usko ihmisen mahdollisuuksiin muuttua ja kasvaa. Ennen keskityttiin enemmän riskeihin, mutta nykyään pyritään huomioimaan vahvuudet ja resurssit. VKM-ohjelma toimii taas elämänmuutokseen houkuttelevana keskusteluna, jossa aiheen päättää asiakas. Viiden k:n sääntö toimii ohjenuorana: kuuntele, katsele, kosketa, kannusta ja kehu. Tavoitteena

on vahvistaa asiakkaan muutospuhetta. Kaikilla on halua tehdä elämäänsä muutoksia, mutta pystyvyys siihen vaihtelee.

Lounaan jälkeen alkoi iltapäivän osuus, jolloin Markku Rautiainen esitteli vielä VAT-verkoston historiaa, toimintaa ja suunnitelmia - VAT-verkoston tulevaisuuden suunnitelmista muistion lopussa enemmän asiaa. On ollut todella hienoa, että VAT-verkoston jäsenet ovat olleet aktiivisesti mukana tapaamisissa ja suuri toive on, että jatkossakin tullaan jakamaan osaamista.

Tämän jälkeen oli esittelykierrros, jossa kaikki osallistujat saivat kertoa taustaorganisaatiostaan. Esittelykierrros meni suhteellisen nopeasti ja synnytti myös keskustelua.

Sitten päästinkin onnellisiin ihmisiin eli porilaisiin. Psykososiaalisten palvelujen päällikkö Matti Järvisen esityksen otsikko oli ”Onnellisimmat ihmiset asuvat Porissa - Porilaisen mielen hyvinvoinnin malli” ja esityksessä valaistiin hyvin monelta kantilta onnellisuutta, porilaisuutta ja vielä lisäksi porin tilannetta asunnottomuusasioissa.

Porin Sininauhan toiminnasta oli kertomassa toiminnanjohtaja Johanna Huhtala. Porin Sininauhan ydintehtävä on etsiä toipumisen ja elämässä eheytyksen mahdollisuuksia kristilliseltä arvopohjalta päihdeongelmallisille ja kaikkein vaikeimmassa asemassa oleville porilaisille tai lähikuntalaisille. Vuonna 2004 rakennettuun uuteen toimitilaan kävimme myös tutustumassa toisena päivänä. Haasteena Sininauhalla on nähty jatkopolutukset, luottotietomerkinnoista seuraavat ongelmat asiakkailta, paikallinen asuntopolitiikka ja byrokratia. Vapautuvia ei ole ohjautunut vielä kovinkaan paljon Porin Sininauhalle, mutta yhteistyökuvioita on aloitettu.

VAT-verkoston jäsenjärjestön Rauman Seudun Katulähetys ry:n palvelupäällikkö Minna Wahlman esitteli katulähetysten monipuolista toimintaa. Rauman Seudun Katulähetys ry koostuu kahdesta eri yksiköstä: Päivätoiminta- ja tukiasumisyksikkö Toivontalo sekä Työ- ja koulutusyksikkö. Päivätoiminta- ja tukiasumisyksikkö pitää sisällään asumispalvelut ja päiväkeskuksen ja Työ- ja koulutusyksikkö toimii tukityöllistämisen, koulutuksen, päihdetyön ja kuntoutuksen alueella.

Lopuksi KRIS-Satakunta esittäytyi kokemusasiantuntija Anu Lampelan ja KRIS-Satakunnan hallituksen puheenjohtajan Minna Wahlmanin voimin. KRIS-Satakunta on perustettu 10.12.2013 ja yhdistyksen varsinaisten jäsenten lukumäärä on kasvanut tasaiseen tahtiin. Se sai alkunsa siitä, että päihde- ja asumisongelmia ei ollut Raumalla tarjolla paljon, joten KRIS-satakunta perustettiin ammattilaisten pohjalta. KRIS-Satakunta kehittää toimintamuotoja yhteistyössä Tampereen KRIS:n ja Keskusliiton kanssa. Haasteena nähtiin Raumalla vapautuvien pyöröovi-ilmiö: vankilassa ollaan vähän aikaa ja siellä ei juuri ehditä tehdä mitään, kun taas vapaudutaan vähäksi aikaa.

1.10.2015 Työryhmätyöskentelypäivä

Torstaiamu alkoi kierroksella Porin päihde- ja asumispalvelupaikoissa rikosseuraamustyöntekijä Harriet Mäkisen johdattamana. Teimme syvällisemmän vierailun Porin Sininauhan tiloihin ja tutustuimme asumispalvelun ja ensisuojan toimintaan. Virkistävän aamukävelyn jälkeen oli hyvä aloittaa työryhmätyöskentely.

Jakaannuimme tuttuun tapaan kolmeen ryhmään työskentelemään:

1. Ryhmä: Rikosseuraamusasiakkaiden asuttamistoiminta: alkavan vuokrasuhteen hallinnoinnin hyvät työkäytännöt.
2. Ryhmä: Asumisen tukityö käytännössä.

3. Ryhmä: Työntekijöiden ammatillisuuden ja työhyvinvoinnin kysymykset.

Työryhmätyöskentelyssä jokainen ryhmä tarkasteli aihealuettaan muutos- ja motivaatiotyöskentelyn kautta. Miten motivoivaa keskustelua hyödynnetään palveluissa? Onko aiheeseen työntekijöillä koulutusta tarpeeksi? Onko esimiestyössä tarvetta motivoivalla keskustelulle? Toinen annettu tehtävä oli miettiä VAT-verkoston valmisteleman julkilausuman sisältöä. Keskustelu kumpuili kaikissa ryhmissä moniin aiheisiin, mutta pääaiheitakin tuli käsiteltyä.

Merkittäväksi osaksi keskustelussa nousi ihmisen kohtaaminen ja ensivaikutelma. Omalla esimerkillä voi tehdä paljon. Innostava ja positiivinen kohtaaminen kantaa jo pitkälle. Motivoivan keskustelun koulutuksessa oli järjestökohtaisia eroja. Osassa henkilöt kävivät kouluttautumassa lisää ja toisissa luotettiin peruskoulutuksen antamaan pohjaan. Usein kouluttautuminen oli työntekijän vastuulla - minkälaisia menetelmiä haluaa soveltaa työssään. Vankilasta vapautuvien kohdalla nähtiin tärkeänä se, että hyvin liikkeelle lähtenyt kuntoutus jatkuisi siviilissäkin, jolloin ohjelmatyön tuntemuksesta olisi toki hyötyä työntekijöille.

Koulutuksissa mahdollinen yhteistyö RSKK:n tai Rikosseuraamusalueiden kanssa nähtiin hyvänä vaihtoehtona. VAT-verkosto selvittelee mahdollisuutta ja kiinnostusta erilaisten yhteisten koulutusten suhteen verkoston jäsenille.

Julkilausuman suhteen käytiin keskustelua, mihin aiheisiin keskitymme ja päätimme tehdä siitä yleisluontoisen. Esille tuodaan maksuhäiriömerkinnöistä asiakaskunnalle aiheutuvia haasteita, henkilöllisyystodistuksen puuttumisen ongelmia ja asiaa verkkopankkitunnuksista sekä kotivakuutuksista. Julkilausuma julkaistaan Espoossa VAT-verkoston seminaaripäivänä 18.11.2015.

Kävimme vielä läpi koonnin vankiloille ja yks-toimistoille lähetetystä kyselystä, jossa kyseltiin vapautumiseen ja valvotun koevapauteen valmistelun haasteista. Koonti kyselystä liitteenä.

Vuoden viimeinen VAT-verkostotapaaminen pidetään Espoossa 18. - 19.11.2015, joten pistäkää päivä jo kalentereihin.

Ystävällisin terveisin

Olli Kaarakka
VAT-verkoston sihteeri
Projektipäällikkö, Saattaen vapauteen -projekti
p. 050 4124 022
olli.kaarakka@kritis.fi

